

Institut Européen des Jardins & Paysages

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen

Inventaris West-Vlaanderen

Parkje van het Kasteel Sint-Flora

Auteur(s) : Onroerend Erfgoed | Flanders Heritage Agency
www.onroenderfgoed.be <https://inventaris.onroenderfgoed.be>

Titel:	Parkje van het Kasteel Sint-Flora
Provincie:	West-Vlaanderen
Gemeente:	Veurne
Deelgemeente:	De Moeren
Bron:	Schepping: 2015-01-19 Bijwerken: 2017-05-30 URI: https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/300070
Coördinaten:	Breedte: 2.61560613693 Lengte: 51.0416939171

Primaire tekst

Beeldbepalend parkje in het open landschap van De Moeren.

Het kasteel Sint-Flora ligt vlakbij een afwateringskanaal aan de oostzijde van De Moeren, een gebied dat vanaf de 17de eeuw gedurende verschillende pogingen werd drooggelegd. Op de Ferrariskaart (1771-1778) zijn op deze locatie drie rond een erf gegroepeerde gebouwen zichtbaar. Het perceel is bijna volledig omgracht en bevindt zich aan de rand van de op dat moment als moeras ingetekende Moeren. De gebroeders Herwijn, die vanaf de jaren 1780 bij het droogmalen van het gebied betrokken waren, zouden de woning een tijd gehuurd hebben en verantwoordelijk zijn voor de aanleg van het parkje.

De op het primitief kadasterplan (ca. 1835) geschetste situatie bestaat uit een noordelijk gelegen landhuis geflankeerd door een gebouw ten westen en een dwarsschuur aan de oostzijde die de naastgelegen boerenwoning afschermt. Op het erf voor het landhuis liggen nog drie kleine bijgebouwtjes. Het huidige landhuis dat vermoedelijk rond 1850 gebouwd werd, was het eigendom van Gustavus Carolus Collette Dumaisniel, een burggraaf uit het Franse Wattignes. De eigenaar laat vooraan de straat en in het verlengde van de dwarsschuur een distilleerderij oprichten die in 1860 op het kadaster wordt vastgelegd. Op de bijhorende mutatieschets loopt vlak achter het landhuis de noordelijke grachtarm die eindigt in een bredere uitstulping ten westen. De militaire stafkaart uit hetzelfde jaar laat dezelfde constellatie zien, maar ook de twee percelen (130 en 135) ten noorden van het landhuis die als een omhaagd parkje zijn ingericht. Over de aanleg valt op basis van deze kaart niet veel met zekerheid te zeggen. De aanleg in landschappelijke stijl bestaat uit perken en een druk kronkelend padenpatroon.

In 1871 koopt Auguste Titeca het kasteel met park en kasteelhoeve aan. Deze verkoop die een jaar later op het kadaster wordt vastgelegd, brengt nog een aantal wijzigingen aan het licht. Op het erf worden de distilleerderij en dwarsschuur samengevoegd tot de huidige schuur. Ook zal het meest noordelijke perceel van het parkje dat als hof beschreven staat, uitgebreid worden tot achter het landhuis. Het resterende deel van perceel 135 dat achter de hoeve ligt wordt aangeduid als *boomgaard als hof*. Dit is ook zichtbaar op de topografische kaart van 1911 waarin het parkje gescheiden van het woonhuis door de beek en omgeven door een groene gordel afgebeeld wordt. Op de kaart zijn in het park twee duidelijk te onderscheiden zones aanwezig die samenvallen met de perceelgrens tussen het voormalige perceel 135 en perceel 130. Het gedeelte vlakbij de woning bestaat uit een gazon en een langwerpige noord-zuid georiënteerde vijver. Het achterste gedeelte is hier ingekleurd als een strakke rechthoekige boomgaard, afgeboord met een smalle strook gazon aan de westzijde en omgeven door een bomengordel.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog fungeert het landhuis een tijdlang als verblijfplaats van de koninklijke familie. Na de oorlog was het goed via huwelijk een tijdlang eigendom van jonkheer Adhemar Breuls de Tiecken uit Lanaken. Gedurende de Tweede Wereldoorlog zetten in 1940 de geallieerden en in 1944 de Duitsers De Moeren onder water. Het gebruik van zeewater noopte

nadien tot massale uitstrooiing van kalk om de vruchtbaarheid van het gebied te herstellen. Dit zal ook zijn weerslag hebben gehad op het parkje van Sint-Flora.

De huidige aanleg rond het Kasteel Sint-Flora bestaat uit een erf dat van de straat afgeschermd wordt door een recent hek met bakstenen hekpijlers. Een groot rechthoekig gazon met spiegelboog ter hoogte van het landhuis bevindt zich momenteel in verwaarloosde toestand. Oorspronkelijk liepen langs de rand van het gazon plattebandes afwisselend beplant met rozen en conisch gesnoeide struiken. Een in asfalt uitgevoerde oprit loopt rondom het gazon. Het landhuis zelf is begroeid met klimop en wilde wingerd. Het parkje dat nog dezelfde begrenzing als in de eerste helft van de 19de eeuw heeft, bestaat uit een eerste deel vlakbij de woning waarbij een gazon en de aanwezige langwerpige vijver omringd worden door een groene rand met gevarieerd bomenbestand, waarin ook de voormalige boomgaard werd geïncorporeerd. Het tweede deel van het parkje wordt door een bomenrand visueel van het eerste deel afgescheiden. Het heeft ook nu een meer formele aanleg van in kruisvorm aangelegde bomenrijen en vier gazonperken.

Auteur: Michiels, Marijke

Datum: 2014

Titel Text: Tekst

Grafische documenten

Voortuin van Sint Flora (Michiels, Marijke, 15-10-2012, ©Vlaamse Gemeenschap)

Hek en vml. distilleerderij van Sint-Flora (Michiels, Marijke, 15-10-2012, ©Vlaamse Gemeenschap)

Bibliografie

Kadasterarchief West-Vlaanderen, mutatieschetsen Veurne, 12 (De Moeren), 1860/1, 1872/14.

Kadasterarchief West-Vlaanderen, leggers Veurne, 12 (De Moeren), artikels 17 en 7.

Provinciale Bibliotheek Tolhuis Brugge, Westflandrica, informatiemap Sint-Flora.

PRIEM V. 1996: *Kastelen en landhuizen in Groot-Ieper*, Ieper, 156-161.

Topografische kaarten van België, Krijgsdepot: Eerste editie uitgegeven tussen 1865-1880, schaal 1:20.000. Herziening, Militair Cartografisch Instituut: tweede uitgave, 1880-1884, derde uitgave 1889-1900 en herziening derde uitgave 1900-1930, schaal 1:20.000. (Lemoine-Isabeau, 1988).

Relaties

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/11702>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/121075>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/16947>

Beknopte karakterisering

Datering: 19de eeuw

Typologie: klimplanten, private parken, tuin- en parkbeplantingen, vijvers

Context: landhuizen